

LEHEN IS-SANTWARJU TA' HAŻ-ŻABBAR

JANNAR 2020 – Ħarġa Nru: 177

Il-Kelma tal-Arċipriet...

GHOXRIN SENA ILU

Dawk li qabzu ftit sew l-ghoxrin sena, jiftakru tajjeb kemm lejn tmiem is-sena 1999 kien inholoq “hype” biex nilqgħu l-millennju l-ġdid – bis-sena 2000! Kienu ppjanati diversi attivitajiet mad-dinja kollha, fil-pjazez, ristoranti u kull fejn setghu jingabru n-nies. Kien mument ta’ ċelebrazzjonijiet li min kien se jiehu sehem fihom ġie mwieghed li ma se jinsihom qatt! Kulhadd kien jittama li s-seklu jew il-millennju l-ġdid kienu se jgħibu aktar prosperità u paċi għall-umanità.

Il-Knisja Kattolika wkoll, kienet iddikkjarat Sena Mqaddsa biex tfakkar il-Ġublew il-Kbir tat-twelid tas-Sinjur Tagħna Ġesù Kristu, elfejn sena qabel. Matul din is-sena, l-istess, fil-Knisja kienu saru hafna ċelebrazzjonijiet

biex ifakkru din il-ġrajja unika tat-twelid tas-Salvatur! Il-logo magħżul kien: *Kristu l-bierah, illum u dejjem*, meħud mill-Ittra lil-Lhud.

Miri li ma ntlahħqux

Il-Papa Ġwanni Pawlu II, hekk kif intemm il-Ġublew, hareġ Ittra Appostolika twila msejjha “Novo Millenio Ineunte” – Fil-Bidu ta’ Millenju Gdid, fejn fost l-oħrajn, f’nu 51 semma tlett punti li hass li qed jgħeddu l-istess eżistenza tal-umanità:

1. *Il-kriżi ekoloġika* li minhabba fiha partijiet kbar tad-dinja qed isiru inabitabbli u anke ostili għall-umanità;
2. *Il-problemi għall-paċi*, hafna drabi mhedda minhabba l-ispettru ta’ gwerer katastrofiċi;
3. *In-nuqqas ta’ ħarsien* tad-drittijiet fundamentali tal-bniedem ta’ tant nies speċjalment, it-tfal.

Jidhirli li dawn ir-rakkomandazzjonijiet tal-Papa Ġwanni Pawlu II, għoxrin sena ilu għadhom validi sal-lum u ma tantx jidher li mxejna fihom!

Progress u tbatija

Irridu nammettu li sar hafna progress f’diversi oqsma bħal: l-ekonomija, l-edukazzjoni, il-medicina, it-teknoloġija, l-ambjent diġitali u tant oħrajn, imma f’dawn it-tlett aspetti li jsemmi l-Papa, mhux talli ma mornieħ ’il quddiem, imma pjuttost morna lura!

It-tbdil fil-klima bid-dizastri naturali kbar li qed iġġib magħha; il-gwerer f’hafna nhawi tad-dinja u, aktar qribna, l-attakki terroristiċi f’xi pajjiżi ewropej; id-differenza kbira li għada teżisti bejn dawk li għandhom il-ġid u dawk li m’għandhomx... qed iġibu diżugwaljanza u tbatija bla qjies.

Il-fenomeni tal-immigrazzjoni fi zmienna, huwa frott ta’ dawn il-punti msemmijin mill-Papa fil-bidu ta’ millennju ġdid.

Dan juri li minkejja 'l hafna xewqat sbieh u tamiet ta' għoxrin sena ilu, għadna ma wasalniex fejn kulhadd xtaq, u allura għadna 'l bogħod milli nilhqu l-miri tagħna!

X'għandi nagħmel jien?

Ejjew, aħna li qed nibdew sena ġdida kif ukoll deċennju ġdid, naraw x'nistgħu nagħmlu personalment kif ukoll fuq livell ta' familja u anke komunità biex inharsu din il-pjaneta li fiha qed ngħixu; kif intejbu r-relazzjonijiet ta' bejnietna biex nevitaw għied u tilwim bla bżonn kif ukoll, billi nahdmu għal soċjetà aktar ġusta.

Il-Papa Ġwanni Pawlu II, fl-istess Ittra Appostolika stqarr: “Bla qjies huma l-emerġenzi li l-qalb ta' kull nistrani għandha tkun sensittiva għalihom”. Ejjew, għalhekk, naraw fejn hemm bżonn immiddu jdejna ha ntejbu l-hajja tal-oħrajn!

Marija Omm Alla, li l-ewwel jum ta' kull sena ġdida huwa ddedikat lilek, għinna biex l-aspirazzjonijiet tagħna għal din is-sena ma jiġrilhomx bħal dawk li kellha d-dinja, għoxrin sena ilu!

Dun Evan

404

Erba' snin ilu ċċelebrajna l-400 sena mit-twaqqif tal-parroċċa tagħna, fl-10 ta' Jannar 1616. Għamilna diversi attivitajiet biex fakkarna din il-ġrajja sabiħa u unika, tant li bqajna nfakkruha kull sena. U hekk se nagħmlu din is-sena wkoll!

Kull komunità għandha l-istorja tagħha. U aktar ma tkun antika, aktar ikollha storja rikka. Hekk nistgħu ngħidu għall-parroċċa tagħna li għandha għeruqha mxettlin fl-istorja. Meta nharsu lura, napprezzaw kemm missirijietna ħabirku biex għexu l-fidi tagħhom, ħafna drabi f'kundizzjonijiet mhux dejjem favorevoli għalihom minhabba gwerer, nuqqas ta' mezzi,

taqlib politiku, nuqqas ta' opportunitajiet u tant diffikultajiet oħra.

Twaqqif ta' strutturi

Huma waqqfu għaqdiet li permezz tagħhom hadu l-formazzjoni umana u nistranija; għaqdiet assistenzjali li għenu lil min tassew kien qed jiffaċċja t-toqol tal-hajja bħall-mard, mewt għall-għarrieda, nuqqas ta' xogħol fi żmien meta l-għajjnuna soċjali ma kienetx teżisti jew kienet baxxa. Hadu ħsieb jibnu t-tempju tagħna u jarmawh; bnew kappelli u ċentri oħra meta l-komunità bdiet tikber u testendi ruhha sat-trufijiet tar-rahal. Hadu ħsieb ukoll id-divertiment san tal-membri tal-komunità bis-swali għall-wiri ta' films u attivitajiet soċjali oħra.

Il-kappillan kellu rwol importanti għax kien jassumi wkoll ir-rwol ta' sindku. Hu kien il-mexxej istitwit u rikonoxxut mhux biss tal-parroċċa imma anke tar-rahal jew belt. Meta r-Re' Ġorg V tal-Ingilterra kien żar Malta wara l-gwerra, fi żjara li kien għamel gewwa l-Isla, kien l-Arċipriet Brincat (li kien kappillan ta' Haż-Żabbar bejn 1935–40), li

dawru mat-tigrif tal-belt ghax ma kien hemm ebda awtorità civili fil-belt dak iż-żmien!

Minn dan naraw, kemm il-hajja tal-poplu kienet iddur madwar il-komunità nisranija jew il-parroċċa – mill-bidu sat-tmien.

Rwol differenti

Illum, hafna minn dan inbidel u l-parroċċa m'għadiex tiehu hsieb kull aspekk tal-hajja ta' dawk li jgħammru fiha. Imma b'daqshekk ma jfissirx li l-komunità nisranija m'għadiex rilevanti.

Il-parroċċa, jew il-komunità nisranija, illum għandha rwol xi ftit differenti minn dak ta' qabel. Dan nistghu naqsmuh fuq tlett livelli:

1. Il-formazzjoni: importanti li kull kategorija tkun qed tiehu l-formazzjoni umana u nisranija meħtieġa: it-tfal, l-adolessenti, l-għarajjes, il-miżżewġin, ir-romol, il-lajċi impenjati...

2. Il-Liturġija: importanti li dawk li qed

jġu għall-Ewkaristija tal-Ħadd – u dan ifisser li qed jżiedu dawk li tassew huma konvinti li jattendu għaliha – issir kemm jista' jkun b'mod li tagħmel sens għal hajjithom imma wkoll kif tixtieqha l-Knisja...

3. Id-Djakonija: importanti li tkun komunita' li tilqa' lil min irid jersaq lejha; lil min jeħtieġ l-għajjuna tagħha, speċjalment waqt il-mument iebesin u vulnerabbli...

Dan kollu juri li l-komunità nisranija hi tassew bżonnjuża fi żmienna meta, minkejja l-hafna progress li sar f'diversi oqsma, it-tbatija żdiedet u mhux naqset. Biex tkun komunita' rilevanti, trid tistudja l-bżonnijiet tan-nies u taħdem biex tissoddisfahom.

Jalla aktar Kattoliċi minn fostna jhossu l-bżonn li jxammru l-kmiem biex jixhdu għal Mulej Ġesù b'għemilhom, u jaħdmu halli s-Saltna tiegħu tkompli tinfirex fostna. Jekk dan isehh, l-anniversarju li jmiss din is-sena, ikun wiehed li jqanqal aktar qлуб biex iħarsu l-fidi li rċevjuna m'għand ta' qabilna u fl-istess hin, inwassluha lil oħrajn.

L-ARĊISQOF ERBA' SNIN ILU...

“...tinsewx li l-parroċċa hija omm li wellditkom għall-hajja tal-Grazzja. Dak il-fonti – illum tużaw fonti iehor – li għalih thabtu missirijietkom, huwa l-vokazzjoni tagħkom li twelldu fi Kristu nsara oħra godda. Min jaf kemm irjus inhaslu f'dak il-fonti u saru nsara, ulied adottivi t'Alla, imsejha għall-qdusija tal-hajja u għal destin sabih li ma jintemm qatt”.

Mid-diskors tal-Arċisqof Scicluna waqt il-Quddiesa Pontifikali fis-santwarju, fl-10 ta' Jannar 2016.

NILTAQGĦU NHAR ... JANNAR 2020

Erbgha 1: Solennità ta' Marija Omm Alla – festa kmandata bl-obbligu tal-quddies li jkun bhal nhar ta' Hadd. FI-10.15am quddies kantata bl-omelija.

Hamis 2: San Bażilju l-Kbir u San Girgor Nażjanżenu, isqfijiet u dutturi tal-Knisja – Tifkira O

Ġimgħa 3: *L-ewwel Ġimgħa tax-xahar.* Fis-6.00pm quddies għall-abbatini tas-santwarju u l-ġenituri tagħhom u wara attività soċjali.

Sibt 4: FI-10.00am Ċelebrazzjoni tal-Kelma t'Alla bil-Magħmudijiet.

Hadd 5: Solennità tal-Epifanija tal-Mulej. Jithabbru l-festi ewlenin ta' matul is-sena. Fil-5.30pm Konċelebrazzjoni Solenni u wara qima lix-xbiha ta' Ġesù Bambin.

Ġimgħa 10: **JUM IL-PARROĊĊA.** L-404 mit-twaqqif tal-parroċċa tagħna. Fil-5.30pm marċ mill-banda tal-iscouts mill-kwartieri tagħhom tas-santwarju. Fis-6.00pm Konċelebrazzjoni li fiha **l-lajċi impenjati** jgeddu l-wegħda tagħhom ta' hidma fil-komunità. Xieraq li jittellgħu l-bnadar fuq il-bjut.

Hadd 12: Festa tal-Magħmudija tal-Mulej

Ġimgħa 17: San Anton Abbati – Tifkira O

Sibt 18: *Bidu tal-Ottavarju ta' Talb għall-Għaqda bejn il-Knejjes Insara.* Fis-6.15pm quddies bir-Rit Bizantin immexxija mill-Papas Martin Zammit.

Hadd 19: **It-Tieni Hadd ta' matul is-sena**

Tlieta 21: Sant'Anjeże, vergni u martri – Tifkira O

Erbgha 22: San Publiju, Prinċep ta' Malta – Tifkira O

Ġimgħa 24: San Franġisk ta' Sales, isqof u duttur tal-Knisja – Tifkira O

Sibt 25: *Il-Konverżjoni ta' Missierna San Pawl* – Festa

Hadd 26: **It-Tielet Hadd ta' matul is-sena.** FI-10.00am jibda l-ewwel **seminar** għall-ġenituri li wliedhom se jagħmlu l-Ewwel Tqarbina din is-sena.

Tlieta 28: San Tumas d' Aquino, saċerdot – Tifkira O

Ġimgħa 31: San Ġwann Bosco – presbiteru – Tifkira O

DATI IMPORTANTI MATUL L-2020

L-Epifanija tal-Mulej	5 ta' Jannar	Corpus Domini	14 ta' Ġunju
Jum it-Twaqqif tal-Parroċċa	10 ta' Jannar	Qalb ta' Ġesù	19 ta' Ġunju
Bidu tar-Randan Imqaddes	26 ta' Frar	L-Ewwel Sibt tal-Grazzja	4 ta' Lulju
Hadd in-Nies	1 ta' Marzu	Hruġ min-Nieċa	3 ta' Settembru
Hadd il-Palm	5 ta' April	Festa Titulari	13 ta' Settembru
Il-Ġimgħa l-Kbira	10 ta' April	Madonna tar-Rużarju	4 ta' Ottubru
Hadd il-Ghid	12 ta' April	Anniv. Konsagrazzjoni tal-Knisja	25 ta' Ottubru
Pentekoste	30 ta' Mejju	Grizma tal-Isqof	21 u 22 (am) ta' Novembru
L-Ewwel Tqarbina	6 u 7 ta' Ġunju	L-Ewwel Hadd tal-Avvent	29 ta' Novembru

INGHAQDU MAL-MULEJ GHAL DEJEM

Maria Gusman (87), Francis Catania (68), Sylvia Zammit (51), Mario Fenech (30), Rita Abdilla (91), Concetta Farrugia (64), Emanuel Micallef (74), Salvina Briffa (67), Mary Anne Grech (80), Concetta Axiak (74), Rosanna Magro (81), Godfrey Attard (72), Lorenza De Felice (84), Maruska Bonnici (42), Anthony Spagnol (74).